

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátorajauhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Flyttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

(Telefon: 42. sz.)

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona főtérre 5 kor.
negyedévre 2.50 kor.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó utána
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy dísz-
betűkkel, vagy keretelt ellátott hirdetések
térték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Iparfejlesztés.

— okt. 16.

Nemrégiben fejtegettük a fenti cím alatt azt a nagy horderejű közgazdasági kérdést, a melyet a jelenlegi kormány „iparfejlesztés” jelszava alá foglalt s melőbbi megoldásra a kereskedelmi miniszter törvényjavaslatának szövegében a képviselőház elé terjesztett.

Hálátlan munka volna tőlünk, ha az iparfejlesztésnek bazánkban mentől élénkebb pártolására kormányt, parlamentet és közönséget figyelmeztetni akarnánk. Mind eme tényezők eléggé közre munkálnak abban, hogy a magyar ipar fokozatos, helyes fejlesztése nálunk egy egészen másféle jövőnek vessen meg alapját, mint amilyen volt a múlt — e kérdés elhanyagolása nyomán.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter s leghivebb munkástársa, Sztéryni József államtitkár nagy gonddal, széles körű belátással és roppant adathalmaz feldolgozásával készítették elő azt a törvényjavaslatot, amelyet rövidesen az „iparfejlesztésről” szólónak nevezhetünk el s amelyet tegnap kezdett tárgyalni a képviselőház pénzügyi bizottsága.

Ez a törvényjavaslat egészen új barázdákon halad a multakkal szemben. 20—30 milliót kíván

juttatni arra a célra, hogy Magyarországon különösen a kisipar s az ugynevezett ipartelemek, amelyek még nem bírnak a gyári jelleggel, — állami támogatás mellett mentől életképesebbé és életerősekké tétetvén: mintegy megmentsék a hazának kisebb iparos osztályunkat, amely a napi élet küzdelmeiben mondhatni, hogy ma a legnehezebb terhet vonsozolja.

Ez az eszméje a kormánynak s illetve a törvényjavaslatnak az intenciója, leplezetten bár, de szemmel láthatólag magában foglalja a gazdasági fejlődés, megerősödés s így az önálló vámterület megalkotására való törekvést. Mert olyan kérdés megoldása, mint az önálló vámterület, a gazdasági függetlenség: nem csekély előmunkálatokat kíván. Még meg születése előtt nagy átalakulásoknak kell nálunk létrejönniök, amelyek mintegy alapul fognak szolgálni arra, hogy azokon egy nemzet anyagi jóléte mint szilárd talajon teljes biztonsággal épülhessen föl.

Az olyan javaslat mint ez is, — amely hazánkat az önálló vámterület rég óhajtott eszményiségének megvalósultához egy nagy lépéssel mindenestre közelebb viszi: kell, hogy a legjobb indulattal fogadtassék s minden vonalon támogatásra ta-

láljon. Üdvös eszmékkel, egy nemzet boldogulását előbbre mozdító törekvésekkel szemben meg kell szünniök minden intrikák, — ellenvetések és kötekedéseknek. Aki igazán akarja a közjót, aki hive a gazdasági függetlenségnek, az a jelen esetben s kivált ennek a törvényjavaslatnak a bírálatánál csak egy nyilatkozatot tehet, azt: hogy már régen kellett volna.

Nem lehet szó akkor személyes érdekekről, sem hajsza, önzés, boszu vagy kitudja miféle érzések nem uralhatnak magyar embereket, amidőn nyilvánvalóan áll előttünk egy üdvös eszme, egy olyan új törvény, amely becsületesen és híven végrehajtva, igen sok olyan polgártársunknak teremtheti meg a jobb sorsát, a mely után a költővel szólva valóban „hő imádság” epedez száz ezrek ajakán.

Mert mi egy nemzetnél az ipari előhaladás, — az iparfejlesztés? Nem más: mint az anyagi jólét feltétlen biztos emelkedése. Minthogy pedig az anyagi jólétet a szellemi fejlődés is nyomon követi, egész természetesen, hogy egy nemzet gazdasági erősbödése és e téren való függetlensége, annak a nemzetnek kulturáját is fokozza s így a világversenyben életképessé és számottevő tényezővé alakítja át.

hajai. Ön mindezt nem hallja, de érzi, sejtje ugy-e? Ha nem is, bólogasson rá igent. Csak az boldogit, ha úgy gondolhatok önre. Költői lelke a lelket szereti ugy-e? Csókja szeretet ölelése bensőség, szerelme maga az eszményiség. De meddig lehet ilyen? A sürü „tété-a-tété”-k közelebb hoznak. Kitiiltják lassan az erkölcsekből, szívből, szívünkben. Melegebb kezd lenni az atmoszféra s fátyolozottabbak a fogalmak. S midőn ajkait ajkamra tapasztja, kionsonnak halkan a sok vádló kisértekek, rémei a lelkiismeretnek...

Még ma tisztán eszményi gondolatokkal válunk, de holnap milyen vágy hoz össze?

Boldog percek édes emlékein élőködöm legközelebbi találkozásunkig. Csak a remény napsugara bírja felszárítani sürűn, halkan szivárgó, égő könyveim. No és a csókja, a bűnös, a tiltott, az édes! Végre csak leperog a várakozás, a reménykedés, epedés, csüggedés nehéz ideje és közelg a véghetetlenül boldogító viszontlátás. Szinte látom, mint lepem meg, hol felszáll. Nem ismer fel különös öltözékemben. Nejétől unott arccal, fanyar mosolylyal, szokásos csókkal bucsuzik. Ő igazán, bensőn csókolja. Ő idegesen, türelmetlenül siet. Neje meleg hangon

Elismeréssel kell azért lennie minden elfogulatlan gondolkozásu embernek a kormány iránt akkor, amidőn ez a most szóban levő törvényjavaslat s ehez hasonló, — az iparos osztály érdekeit melegen és eredményesen támogató törekvésekkel óhajt az eddig elhanyagolt állapotokon radikális változtatásokat eszközölni.

Mert ne feledjük, hogy Ausztriától való függésünk, az a béke, amelyet csak a legenergiusabb küzdelem útján leszünk képesek magunkról lerázni, — olyan teher a mi nemzetünkön, hogy aki e teher könnyítéséhez okosan, eredményes munkával hozzájárul, — az méltó a mi hátlánkra, mert az a magyar nemzet igazi függetlenségének kiépítéséhez járul tetemes anyaggal.

Midőn tehát különösen mi zemplénavarmegyeiek, — ahol előttünk a szomorú helyzete a kisiparnak, — a legnagyobb elismeréssel és örömmel csatlakozunk a kereskedelmi kormány emez újabb és helyes intézkedéséhez, — üdvözöljük a fokozatos fejlődés terén uttörő munkálatot: egyben szinte megkönnyebülten lélegzünk fel, mert reméljük, hogy azokból a milliókból egy rész nekünk is jut. Életképességünk, becsületos törekvé-

kiált kedves szavakat utána. Ön vonatva felel reájuk. S én, kicsoda kínosan maró gyötrelmeket állok ki innen a lesből, a vonatfülkéből! Javulást ígérve a zokogó, megterő, még el sem bukott erényesség vagyok egymagamban... De felszáll ön és elnémitja mind a hangosan vádoló lelkiismeretbeli furdalásaim. Eltántorit legjobb szándékaimtól, nemes lemondásomról. Szerelmi ömlengése elhallgattatja az erény szavát. Lelke tüze leolvastja akaratom hideg békóit. S egész érzelmes lényének forró kitérései, melegségének felém való sugárzása elfeledtetni velem mind a hűvös, józan szándékokat.

Mi tartson, fékezzen, javítson már akkor? Ön a vallásom, lelke a büvölöm, szíve az oltárom s neve az imám! Egy szavába kerül s menyországot nyit a pokol kapuján. — E szó ott piroslék — látom — ajkán könyörgőn, bűbájosan. Csak ennyi: „Szeretlek!” De ha elhangzott veszedelmesen fülbemászó muzsikája, mi következik utána? Ólébe konyul a feje, mert biz jobbik esztét elveszti varázsszavára, egy varázsütésre, lelke médiuma, hü

barátnéja.

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Hullnak hullnak a virágok...

Hullnak, hullnak a virágok csöndesen,
Hullásukon fájó szívvel könyezem;
Haldoklásuk oly bánatos szomorú,
Mint a fejfán az elhervadt koszorú.

Busan nézem a lehulló szirmokat,
Ők meg az én sötét, fájó kinomat;
Amíg nézem, csak azt sugja valami,
Be jó volna velők együtt meghalni.

Szendrói Holozsnyay Czirill.

A barátnő levele.

A Zemplén számára írta: S. Löw Róza.

Lelkem ideálom édes, édes!
Még nyakamat égeti forró csókja.
Még megbizsergeti véremet tüzes ölelése.
Még hallani velem szíve dobbanását s mégis mily messze, messze a tér is, az idő is köztünk. Tíz hosszú napja, végtelen éjszakája! Nekem tiz bánatos esztendő.

Hogy elvitte magával nyugalmam, utnak indultam magam is másfelé. Zakatol a vonat verseny szívémmel. Repülnek a zöldelő lombos fák versenyt gondolatimmal, vágyaimmal. S füstöl a mozdony, mintha elemmentáris erő tolná kifelé, akár csak sóhajaimat szívem fájdalomra.

angol férfi-szabó üzlete (S.-A.-Ujhely, Kazinczi-u.)

Értesitem a t. úri közönséget, hogy a Blumenfeld-féle házban lévő ujonnan berendezett üzletemet skót-, francia- és honi-, valamint a legdivatosabb szőrmeárukkal felszereltem és elsőrendű munkaerővel láttam el, miáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek is meg tudok felelni.

Vidéki meghívásokra személyesen megyek el.

Sant Mór

Lapunk mai száma 4 oldal.

seink a mi erősségünk abban, hogy mi sem leszünk kitagadott gyermekei annak az örökhagyónak, aki a tisztességes munkáért tisztességes bért kíván biztosítani azoknak, kikről szeretettel és bölcsen óhajt gondoskodni.

Képzeltük el csak, hogy a kisiparnak s a kisebb ipartelepeknek mily fellendülését biztosítaná vármegyénkben csak évi félmillió korona állami támogatás is! Hiszen adott viszonyaink olyanok, a helyzet annyira kedvező nálunk, hogy itt ezer és ezer embernek az existenciáját nemcsak megmenteni és biztosítani, de határozottan virágzóvá lehet tenni egy kis jóakarattal és természetesen anyagi segítséggel is. Amikor pedig egy pár ezer embert megment az állami támogatás a nélkülözéstől és arra segíti ezeket, hogy iparukat szélesebb körben, kellő erővel folytathassák: akkor a természetesen következő produktum nem jelent mást, mint még igen sok ezer más embernek a boldogulását. A külföldi ipari termékek kiszorításának és elhanyagolt kisiparos osztályunk fölsegítésének az alapfeltételei vannak lerakva ebben a törvényjavaslatban.

Zemplén vármegyében például mily nagy szükség volna egy cement-, beton-, keramit ipartelepre. — Mily sok munkás kéz találna foglalkozást jól berendezett bodnár, cipész, asztalos, lakatos, kerékgyártó műhelyekben! Hány munkást tudnánk elhelyezni csak Sátoraljaujhelyben magában is, ha a nagyobb műhelyek, vagy ipartelepek tulajdonosai nem agódnának a holnapi napért, de e helyett becsületes fáradozásaikban állami támogatásra is számíthatnának! Ez volna az igazi szociálpolitika, ez volna — és hisszük, hogy lesz is — a kenyér kérdésnek a leghelyesebb megoldása. — Vajjon nem lehetne-e a Sátoraljaujhelyben állomásozó katonaság bakancsait ujhelyi eszmadiák műhelyeiben készíttetni? De igen. Csak egy kis jóakarattal kell hozzá. Olyan jóakarattal, amely a kereskedelmi kormány most benyújtott törvényjavaslatában ott van. Mert ne tessék az ilyeneket aprólékoságnak tekinteni. Ezek a mi vitális érdekeink. Mindaddig míg a kis ember mostoha gyermeke lesz a nagy közösségnek, — az államnak, — mindaddig szegények leszünk. Mikor a kormány javaslata törvénnyé válik s a kis iparos támogatásra talál, akkor fellélegzik a nemzet, mert egy nagy lépcsőt haladott át a függetlenségéhez vezető *igazi uton!*

VÁRMEGYE ÉS VÁROS

(Az adók előírása. Székely Elek polgármester az adók előírására vonatkozóan az alábbi hirdetményeket adta ki: I. Az 1883. évi XLIV. t. c. 36. §. d. pontja alapján értesitem az adózó közönséget, hogy Sátoraljaujhely r. t. város 1906. évi adó előírása befejezést nyert. Miért is felhívom az adózókat, hogy adókönyveiket előírás céljából 2—10 kor. bir-

ság terhe alatt a város adóügyosztályánál folyó évi október hó 20—28-ig terjedő időben hivatalos órák alatt mutassák be. — II. Értesitem az érdekelteket, hogy az 1906. évi fegyveradó kivetési lajstrom az 1883. évi XLIV. t. c. 16. § rendelkezéséhez képest a város adóügyosztályában folyó évi október hó 10-től 18-ig terjedő 8 napon át közszemlére lesz kitéve azt az adó kötelezettek a jelzett időben és hivatalos órák alatt megtekinthetik s az ellen felszólamlásaikat: a) azon adózók kik ezen adónemmel már a múlt évben is meg voltak róva, a lajstrom kitétele napját; b) azon adózók ki a kivetési lajstromban megállapított adóval most első ízben rovtak meg, adótartozásuknak adókönyveikbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a város polgármesterénél előterjeszthetik.

(Községi tisztújítás. Hernádnémeti nagyközségben a napokban ejtette meg Gortvay Aladár szeremesi járási főszolgabíró az időközi községi tisztújítást. — A választó polgárok nagy számban vettek részt törvényes és alkotmányos joguk gyakorlásában s különösen nagy volt az érdeklődés a bírói állás betöltése körül. Elnöklő főszolgabíró minden karhatalom mellőzésével, nagy tapintattal vezette a választást, a melynek folyamán megválasztottak: a községi bírói állásra Farkas Pál; a törvénybírói állásra Fésüs József; a pénztárnoki állásra Klecskó Károly és a tanácsosi állásokra: Aleva István, Orosz Ferenc, Szabó György, Bényei Sámuel, Szabó Ferenc és Homolya Lajos. A választásnak közmegeledésre történt megajjtéseért a választó polgárok nevében Benkő János plebános mondott köszönetet és elismerést Gortvay Aladár választást vezető főszolgabírónak.

HIREK.

— Zrinyi Ilona koporsójára leteendő koszoru költségeinek fedezésére újabban a következő adományokat küldték be hozzánk: *Dessewffy Józsefné* urnő Tolcsváról, *Guttman Mórné* urnő B. Szerdahelyről 10—10 koronát, *Lebovits Annuska* Sárospatakról 1 koronát. Eddigi gyűjtésünk összege 36 korona.

— Ebéd a polgármesternél. A jelenleg végbemenő sorozások alkalmából Székely Elek polgármester a sorozó-bizottság tiszteletére ebédet adott, melyen jelen voltak: *Pintér István* polgári-, *Vukatinovits* és *Kerekgyártó* őrnagyok katonai elnökök; *dr. Galambos* és *dr. Vödiczky* ezredorvosok; *Reisz* és *Kipely* főhadnagyok, továbbá *Meczner Gyula* főispán, *Lengyel Manó* ny. ezredes, *Mauks Endre* pénzügyigazgató, *Hönsch Dezső* műszaki tanácsos, *dr. Szirmay István* várm. főügyész, *dr. Haas Bertalan*, *Isépi István* ügyvédek, *Widder Gyula* gyógyszerész, *dr. Roboz Bernát* orvos, *dr. Szepesi Arnold* városi főorvos, *Hell Jenő* v. tanácsos, *Kéreszy Gyula* v. mérnök, *Walkovszky Elek* v. főpénztárnok és *Ehlert Gyula* a „Zemplén” szerkesztője és kiadója.

— Szerkesztőségünk. *Roboz Hugó* zsrnaliszta lapunk szerkesztőségéből kilépett.

— Szüreti vendég. *Lovag Kossinszky Viktor* országos szőlészeti főfelügyelő, nagy szőlőbirtokos e napokban megérkezett Bodrogsadányba, hol a mintegy 40 holdnyi mintaszőlőleg betelepített országshíres szőlőjében maga személyesen vezeti a szüretelést.

— Kinek van igaza? Lapunk folyó hó 10-én megjelent számában a vármegyei közigazgatási bizottság október hó 8-án tartott üléséről hozott tudósításunk egyik részletére vonatkozólag *Schönstein József* sátoraljaujhelyi lakos, a Felsőmagyarországi Hírlap legutóbbi számának Nyilttér rovatában nyilatkozott. — Hogy a mi tudósításunk a tényeknek

teljesen megfelelő s az igazsághoz mindenben hű volt, azt ismételt hangsúlyozzuk, tudósításunkat fen tartjuk, mert annak igaz voltáról a vármegyei köz. bizottság irattárában 3231. szám alatt fekvő iratokból bárki is meggyőződést szerezhet. Mind a mellett hogy *Schönstein József* nyilttérző urnak állításai bebizonyítására a bíróság előtt is alkalmat adjunk, ellene a bűnvádi feljelentést tegnap a sátoraljaujhelyi kir. törvényszéknél beadtuk, ahol módjában lesz ellenünk felhozott vádjait igazolni, valamint a közleményében használt kifejezésekért is felelni.

— Uj ügyvéd. *Dr. Nagy Béla* ügyvédjelölt az itteni „jeunesse doree” közkedvelt, rokonszenves tagja, tegnap a budapesti bizottság előtt a vizsgát sikerrel tette le.

— Templomszentelés. Lélekemelő szép ünnepély keretében szentelte fel *Kun Bertalan* ev. ref. püspök az ungvári diszesen átalakított ref. templomot. Az ünnepély fényét emelte harminékét papnak felavatása. Az istentiszteleten megjelent gróf *Sztáray Gábor* főispán, *Temmen* tábornok és az ungi intelligencia színe-java, valamint több magasrangú tiszt és a vidéki papság. Egyházi beszédet *Farkas István* ujonnan felavatott pap tartott. *Kun Bertalan* magas szárnyalású imákat mondott és három tanácsot adott a fiatal lelkészeknek: hirdesék az evangéliumot hithűséggel, embertársi- és hazaszeretettel. Az egyházkerület világi tagjai részéről *Meczner Béla* orsz. képviselő, helyettes főgondnok beszélt a felszentelt papokhoz lelkükre kötve, hogy a magyar hazafias törekvéseknek mindig hű támogatói és előmozdítói legyenek. A felszentelés után háromszáz terítékű közebed volt. Délután a katonazenekar a püspök tiszteletére ténzenét adott. A sárospataki főiskolai énekkar hangversenye fejezte be az ünnepet, a melyen *Farkas Andor* szavalt, *Dr. Piskóti Ferenc* pedig gyönyörű énekével ragadtatta el a hallgatokat.

— Halálozás. Özv. *Szentmihályi Lajosné*, szül. *Köröskényi Berta* életének 68-ik, özvegyiségének 8-ik évében *Királyhelmece*n f. évi okt. 13-án este 9 órakor elhunyt. Temetése f. évi okt. hó 15-én d. u. 3 órakor tartott meg nagy részvét mellett *Királyhelmece*n.

— A kolduló barátok sorsa. Multi számunkban említettük, hogy 4 kisázsiai koldus papot, akik belügyminiszteri engedéllyel ellátva nem voltak, *Schmidt Lajos* rendőrkapitány a császári *Ottomán* konzulátushoz toloncoltatott. A konzulatusnál arról győződtek meg, hogy a koldusok nem is papok, hanem kalandorok, akik hamisított egyházi főhatósági bizonyítvánnyal, lejárt és érvénytelen utlevéllel házalták végig Magyarországot nagy részét és csapatok be alázatos, hízegő modorokkal a hiszékenyeket. A náluk talált pénzt elkobozták, őket hazájukba toloncolták. Érdekes, hogy csaknem minden nagy városban megjelentek, a rendőrkapitányságok vezetői láttamozták igazolványukat s nem vették észre, hogy csalókkal van dolguk. Végzetük ide hozta, *Schmidt* rendőrkapitány azonban nem ült fel a fekete hajú, szakálu és reverendás koldus imitátoroknak.

— Vasárnapi munkaszünet felfüggesztés. A kereskedelmi miniszter f. hó 28-ára *Kassa* egész területén az ipari és kereskedelmi árusítás és műhely munkára vonatkozóan a vasárnapi munkaszünetet felfüggesztette.

— Szórakozottság. Tegnap d. u. egy tolvai uriember, *H. J. lélek* szakadva rohant a rendőrségre s elpanaszolta, hogy piros börtárcáját, a melyben öt drb. 50 koronás bankjegy és egy 2800 koronás váltó volt, a Fő utcán elvesztette. — A panaszt felvevő rendőrtisztviselő a jegyzőkönyvet már majdnem befejezte, amikor úgy

tréfából megkérdezte, vajjon nem maradt-e a tárcá valamelyik zsebében. A panaszos zsebeit erre egyik vele lévő társa motozni kezdte s a legnagyobb meglepetésükre a tárcát az egyik belső zsebben megtalálta. A szórakozott feljelentő persze elégedetten hagyta el ezek után a rendőrséget.

— Fegyver a gyermek kezében. *Szabó István* és *Bikresz András* a napokban a szőlőskői határban katonásdit játszottak. A játékhoz *Bikresz* egy forgó pisztolyt kerített s a mint töltötte, a pisztoly elsült s a golyó *Szabó Pista* balkarját keresztül furta. A sulyoson sérült fiút az „Zszebét” közkörházba szállították, a gondatlan szülők ellen az eljárást megindították.

— Gyilkosság Homonnán. Egy munkást vad kegyetlenséggel meggyilkoltak vasárnap éjjel a téglagyár telepén. Az állami uttesten dolgozott egy olasz kötőrő; az uradalmi téglagyárnál pedig dolgozott egy magyar paraszt mint napszámos. Ez a két alak vasárnap délután a késő esti órákig együtt itta a kukorica nedűt. A napszámos magyar paraszt meghívta talián barátját hajlékába, a téglagyár egy üres felszerébe s ott egymással összeveszték, olyannyira, hogy a magyar agyonütötte az olaszt, sőt a gyilkos nyomban megásta a sirt és eltemette. De a gazember úgy látszik nem volt még sirásó, mert alig egy negyedméter mélységű és méter hosszúságú gödörbe gyömösölte bele áldozatát, kinek a keze kilógott és úgy tűnt fel, mintha még akkor is pálínkát kérne valamelyik koreszmástól. Reggel egy vértócsára lettek figyelmek a téglagyár munkásai s ennek a nyomán indultak okának kipuhatólására s hamarosan eredményre jutottak. — A téglagyár részéről azonnal jelentés ment a csendőrséghez, honnan két őrsvezető a helyszínre sietett s megkezdték a nyomozást a gyilkos kézrekerítésére. Azonnal megtáviratozták az esetet az őrsöknek, de még eddig nem sikerült elfogni a tettest.

— Kutba esett. *Rudabányácska* községben *Pekán János Gyuri* nevű 8 éves fia f. hó 15-én az udvarukon lévő 5 öl mély kutba esett. A kutban 4 ölnyi víz volt. A gyerek azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, megragadott egy a kut oldalából kiálló követ s abba kapaszkodva kiállni kezdett. A gyerek ereje már landadni kezdett s félajultan már-már a követ, amelyben görcsösen kapaszkodott, elakarta bocsájtani, a mikor szerencséjére *Urbán Helén* 18 éves leány ment a kuthoz s a gyermeket a biztos haláltól megmentette.

— Elsült fegyver. Folyó hó 15-én d. e. 8 óra tájban *Bitó Ferenc* szabósegéd egy revolverrel játszott *Dutkevics Ferenc*nek *Klastrom-utcai* lakásán. A revolverben azonban egy golyó volt, amelyről *Bitó* nem tudott, s e nemtörődomsége és könnyelműsége csaknem vézetessé válható szerencsétlenségnek lehetett volna okozója. A revolver ugyanis elsült s a golyó a szobában foglalatokodó *Dutkevicsné* mellébe furódott, hol a mellesontban megakadt s így sérülése csak könnyű természetű. A vigyázatlan szabó ellen az eljárást megindították.

— Vak tüzi láрма. F. hó 13-án este a tüzoltóságnak telefonon azt az értesítést adták, hogy a klastrom ég. A tüzoltók a helyszínen azonnal megjelentek, de tűznek hire sem volt. A tüzoltósággal ilyen játékot üzöt jó lenne felelősségre vonni.

— Büntanya. A rendőrség folyó hó 14-én veszedelmes büntanyát fedezett fel a Hecske-közben. *Takács Mihályné* gyári munkás neje lelketlen léleküzérek segítségével fiatal leányokat csábított magához, kiket a tisztességes élet utjáról letérítve, élsőködi belőlük. A rendőrség a razzia alkalmával 5 áldozatot talált *Takácsné*nél, akit a rendőrkapitány — mivel már egyszer hasonló kihágásért bün-

teve volt — a törvény teljes szigorúval sújtott.

— **Bücsü Mezőlaborozon.** Október 14-én, Magyarország Védasszonyának ünnepén tartatott meg Mezőlaborozon a szokásos évi bucsu. — A művészi szép kis templom, mely a felvidék róm. kath. közönségének áldozatkészségéből épült pár évtizeddel ezelőtt, a messzevidékről egybegyűlt hívtársaknak csak igen kis részét fogadhatta be, azért a szabadban is tartott szentbeszéd. — A laborci bucsu rendszert találkozó napja szokott lenni a határvidék intelligens közönségének, mely most is nagyszámmal gyülekezett össze s az isteni tiszteltetés után a vasuti állomás terében ült lakomához, hol Danielisz Lajos, jóhírű vasuti vendéglős kitűnő ebédet szolgált fel. — Az esti órákban tánemulatság fejezte be a kedélyes napot.

— **Villanylámpa rongálók.** A villanytársaság igazgatósága följelentést tett a rendőrségnek, hogy Klovinovszki Gyula 14 éves fia a Deák utcán a villanylámpákat verte le. A gyereket a lámpák leverését beismerte s a kihallgatásnál azt vallotta, hogy a rongálást pajkosságból követte el.

— **Műkedvelői előadás Varannón.** Folyó hó 13-án műkedvelői előadás, szavalat- és gordonka játékkal összekötött táncestélyt rendezett Varannón a fiatalok. Az estély jövedelme a tűzoltók pénztárát gyarapította, rendezője Werner Emma, szereplői: Strumpf Aranka, Werner Ella, Kányi Viola, Alexander Leopoldina, az Oleváry testvérek, Cheb, Horgonyi, Stinyi és Csöke Béla voltak. A mulatság kitűnően sikerült úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben is.

— **A jó utitárs.** Négyesi János lakos folyó hó 13-án az alsó-berecei malomhoz gabonát hordott; vele volt Steff József is, aki addig, míg Négyesi kabátját letéve, a gabonát lerakta, a kabát zsebéből Négyesi fekete bőrtárcáját, amelyben 170 korona volt, ellopta. A rendőrség a tolvajt elfogta.

— **Dunky fivérek cs. és kir. udv. fényképezők műterme Sátoraljauhely főútr.**

— **Pármal ibolya szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdó-szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arebört finomítja, üdíti ugyanarra, hogy még a legérzékenyebb arebőrűek is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségűben ilyen ártalmatlan szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem csak a pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 80 fillér 3 darab 2 kor. 20 fillér. Készítője Szabó Béla pipere-szapangyáros, Miskolcon. Kapható: Sátoraljauhelyen, Hrabeczy Kálmán drogériájában.

Telefon-számunk: 42.

TANÜGY.

— **Áthelyezés.** Városi Mihály homonnai felsőkereskedelmi iskolai tanárt a vall. és közokt. m. kir. miniszterium a szilágycsehi állami polgári iskolához, Katzer József tanárt pedig a homonnai felsőkereskedelmi iskolához helyezte át.

— **Rendkívüli segély.** Wellman Rózsa tokaji állami polgári iskolai segéd tanítónak a közokt. m. kir. miniszter 80 korona rendkívüli segélyt utaltványozott.

— **Kántortanítói pályázat.** A falkusi kath. népiskolánál a kántortanítói állás, mely egyike vármegyénkben a legjobban javadalmazott felekezeti tanítói állomásoknak, üresedésben van. — Pályázati kérvények a falkusi kath. népiskola urhoz nyújtandók be. (U. p. Bánóc.)

— **A varannói áll. iskola felépítése.** Többször volt szó lapunkban arról, hogy a varannói 5 tanerős állami iskola, vármegyénk legnépesebb néptanulási intézeteinek egyike oly ronda

épületben nyomorog, amely folyton veszélyezteti a növendékek és tanítók életét. E türelmetlen állapotnak immár végetvet a kultuszminiszterium e napokban leérkezett rendelete, mely szerint az iskola újjáépítését 48.700 korona összeg erejéig elrendeli s a kir. tanfelügyelőt az árlejtés mielőbbi közzétételére hívja fel. Így az iskola a jövő tanévtől már modern, új helyiséget nyer. Valóban ideje volt!

— **Igazgatók** nem lehetnek a vall. és közokt. miniszter egyik újabb rendelete szerint állami tanító és óvónő képzőintézeteknél azok, akik férjhez mennek. Férjes nőknek viselt igazgatói állásukról le kell mondaniok.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

A kassai iparismertető kiállítás berekesztése alkalmából, a kiállítást rendezett kassai kereskedelmi és iparkamara elnöksége a következő levelet intézte a Zemplén szerkesztőségéhez: „Tekintetes Szerkesztőség! Folyó hó 8-án zártuk be ünnepélyesen iparkamara kiállításunkat, melynek hazafias célja volt a társadalomnak érdeklődését a hazai ipar iránt felkeltetni, iparunk versenyképességét beigazolni és közönségünkkel az iparkészítmények hazai beszerzési forrásait megismertetni. Kiállításunk szerény méretei dacára sikerültnek mondható és örömmel állapíthatjuk meg azt a tényt, hogy a kiállítást több mint 11000 látogató szemlélte és annak megtekintéséből lelkesedést és sok hasznos tanulságot merített. Miután ezen siker nem csekély részét a vidéki sajtó szives támogatásának köszönhetjük, kedves kötelességet teljesítünk, midőn a tekintetes szerkesztőségnek ügyünknek és hazafias vállalkozásunknak jóakaratu pártolásáért őszinte köszönetet mondunk. Hazafias üdvözléssel: Kassa, 1906. október 11. Siposs, elnök. Deil titkár.”

TÖRVÉNYSZÉK.

Grünfeld doktor bűnügye.

A dr. Grünfeld ügye etikailag nem mindennapi dolog. Erdemes a vizsgálódásra. Ennek is tulajdonítható, hogy a különben nagyon gyatrán végbevitt anyakönyvhamisítási ügy a jogászvilág érdeklődését úgy felkeltette s Grünfeld dr. nevét olyan híressé tette vármegyénkben, hogy az ő bűnperének tárgyalása iránt nagyobb érdeklődés nyilvánult mint a férjgyilkos cigándi Tóth Jánosné aszszony bűnügyének főtárgyalásakor. Mert haladunk. Az emberek ma már nem érdeklődnek a brutalitások iránt. A raffineria, a furfang érdekli őket jobban, mint a nyers erőszak elvadult kitérője. De ez érthető is. Azaz hogy az érdeklődés érthető. Mert gyilkosnak, zsványoknak, betörőnek lenni nem nagy dolog, de ahol az intelligens ember nagy raffineriával követ el merényletet az állam törvényei ellen, ott már — a mi szecessziós korunk vélekedése szerint nagyobb érdeklődésnek kell megnyilatkoznia.

Ha azonban mélyebben tekintünk ebbe az ügybe, csak elsomorodva konstatáljuk, hogy ez a nagy érdeklődés nem más: mint az erkölcsi hátramenésnek bizonyos szomorú jele. Mert igaz ugyan, hogy dr. Grünfeld vétkezett, de vétke oly sok szempontból menthető, hogy védelmi követeléseket lehetne összeírni, a mely kötetek nem tartalmazzának mást: mint a mai etikai érzés és általános világnézet lebecsülését.

De ne okoskodjunk most e felett. Lássuk a száraz tényeket, miket a megalkuvást és elmékedést nem tűrő bírói eljárás tár elénk. Számos éven át feltűnt a felvidék e részén, hogy a sztropkói járás izraelita hadkötelei közül alig akad katonai szolgálatra alkalmas. Egyrészt egyáltalában igen kevés jelentkezett a sorozáson; másrészt pedig azok, akik jelentkez-

tek, korukhoz képest fejletleneknek találtattak s így katonai szolgálatra nem vétettek be. De az okokra nem lehetett rájönni, míg végre 1904-ben egy feljelentés lerántotta a leplet e bűnös manipulációról, mely dr. Grünfeld Vilmos vagyonos járási orvost, izraelita hitközségi anyakönyvvezetőt az anyakönyvek meghamisításával vádolta. E feljelentés folytán Sárospatak kir. alügyész váratlanul megjelent Sztropkón, hogy a hivatalos vizsgálatot a helyszínen személyesen megejtse, mely vizsgálat meglepő eredménnyel végződött.

Az anyakönyveket dr. Grünfeld Vilmosnál ugyanis rendetlenül, tele törlésekkel és szabálytalanságokkal találták meg. Kitént, hogy több fiu-nevet leánynévre változtatott, mint például Abrahámból lett „Abraháma” stb., mely ifjak azután 17—18 éves korukban nemleges anyakönyvi bizonylattal megjelentek a szolgabíró előtt, hogy tanukkal életkorukat igazolják, mely tannak a valódinál egy-néhány évvel magasabb életkort mondtak be s így a valóságban csak 17—18 éves ifjak mint 20—21 évesek igazoltattak. Természetes, hogy az így hivatalosan 21 évesek gyanánt szereplő, de valóságban csak 18 éves ifjak a sorozó-bizottság előtt fejletleneknek találtattak.

Ilyen és más hasonló manipulációk által szabadultak meg az illetők a katonai szolgálat alól. Sárospatak kir. alügyésznek gondja volt rá, hogy mindezek a hamisítások napfényre kerüljenek és hogy a bűntársakat, illetőleg a tanukat, akik hamis életkort mondtak be a szolgabíró előtt, valamint a szülők, akik dr. Grünfeld Vilmos anyakönyvi hamisításainál, mint felbujtók szerepeltek kézrekerüljenek. Energikus fellépése által sikerült is ez. Végeredményben dr. Grünfeld Vilmos 88 rendbeli, a büntetőtörvénykönyv 394. §-ába ütköző, közokirathamisítás vádja terheli, valamint 33 nagyobb részt sztropkói egyént kér mint felbujtót megbüntetni. És pedig a következőket: Goldmann Menasche, Goldmann Naftáli, Reich Mózes, Reich Mendel, Guttmann Lázár, Stern Leopold, Goldmann Juda, Friedmann Chajim, Hönig Chajim, Hirsch Mendel, Amsel Israel, Mandel Herman és Mandel Salamon, Weinfeld Móse Mendel, Amsel Aron, Weinberger Saul és Miksa, Amster Móric, Weinberger Ignác, Czitrom Miksa, Hendler Adolf, Weinmann Ignác, Czigler Ferenc, Schwarc Adolf, Berliner Adolf, Judakovits Mózes, Nebenzahl Márkus és Naftáli, Friedman Dávid Majer, Wasserman Mendel, Treitel Hersch, Silberman Selig Mendel, Ritter Simon, Mandel Elisah, Grosman Israel, Friedman Móric.

Dr. Grünfeld Vilmost még 1905 április 28-án vizsgálati fogságba vették, míg többi vádlott szabadlábon van. Megjegyzendő, hogy a vizsgálat megkezdésekor sokkal több vádlott volt, de az eljárás folyamán elegendő bizonyítékok híján többek ellen megkeltett szüntetni az eljárást. Dr. Grünfeldet dr. Fried Lajos országgyűlési képviselő védi, aki elejétől fogva dr. Grünfeld Vilmos beszámíthatlanságát akarta bizonyítani. E célból kérte elmebeli állapotának megvizsgáltatását. Mivel azonban az első főtárgyaláson a törvényszéki orvosok (dr. Löcherer és dr. Hornyai) teljesen épelméjűnek találták, dr. Grünfeldnek egyik országos elmeorvosintézetbe való szállítását kérte, hogy ott alaposabban vizsgálhassák meg elmebeli állapotát. A bíróság annak idején helyt is adott ennek a kérelemnek. Az ügyész felebbezése folytán a királyi tábla nem tartotta teljesítendőnek a kérelmet, mire aztán a királyi törvényszék meghallgatva egy budapesti törvényszéki orvos véleményét, úgy határozott, hogy a sátoraljauhelyi orvosok véleményét felülvizsgálás céljából felküldi az állandó igazságügyi orvosi tanácshoz.

Az állami igazságügyi orvosi

tanács megerősítette a helybeli törvényszéki orvosok véleményét s így dr. Grünfeld végleg épelméjűnek nyilvánítottatott, mire a törvényszék immár a harmadik főtárgyalást okt. 15-ére tűzte ki. A tárgyaláson Fornszeck Béla törvényszéki elnök elnököl. Szavazó bírák Mauks Elemér és Harsányi Gyula. Közvádló az ügy alapos ismerője, Sárospatak József kir. alügyész. Védők dr. Fried Lajos orsz. képviselő, mint fővádlott védőjén kívül dr. Reichard Salamon és dr. Lichtenstein Jenő sátoraljauhelyi ügyvédek.

A főtárgyalás óriási érdeklődés mellett kezdődött okt. 15-én d. e. 9 órakor. A törvényszék irodaigazgatóját valósággal megostromolták a jegyekért, melyek nélkül a tárgyaló terembe nem lehetett belépni.

Ugy az első, mint a második tárgyalási nap a szokásos szürke egyhangúsággal telt el. Vádlottak, tanuk kihallgatása, majd a bűnper anyagának szövegezése töltötték ki az időt. — Az írás szakértők véleménye volt a legérdekesebb, akik kijelentették dr. Fried Lajos felszólítására, hogy bár az anyakönyvben látható javítások és későbbi bejegyzések teljesen hasonlóak a dr. Grünfeld kézonásaihoz, de hogy az ő kezétől eredtek-e? azt határozottan nem merik állítani.

Kedden, a tárgyalás második napján a bizonyítási eljárás befejezést nyert s d. u. 4 óratájt a közvádló perbeszédére került a sor. A fővádlott azonban, ki különben is gyenge öreg ember, oly rosszul lett, hogy ki kellett vezetni a teremből. Lekísérték cellájába s a perbeszéd elmondása szerdára maradt.

Megrendítő az a tragikus sors, amely ennek az öreg embernek jutott osztályrészül. Lebukik a vádlottak padjáról, eszmélet nélkül kerül vissza cellájába, ahol október 17-én d. e. 9 órakor meghal! A tárgyalást már a fővádlott nélkül kellett befejezni. Ő már nem számol földi bírák előtt.

Okt. 17-én d. e. 11 órakor folytatta a kir. törvényszék a tárgyalást. A vád- és védbeszédekkel eltelt a nap délutánja s lapunk zártakor ítélet még nincs. Erről csak jövő számunkban hozunk majd tudósítást.

§ **Esküdtek kisorsolása.** A sátoraljauhelyi kir. törvényszéknél szervezett esküdttörvényszék f. évi nov. hó 19 napján kezdődő III-ik ülés szakára, az esküdtek és helyettes esküdtek kisorsolásának határnapjául a kir. törvényszék elnöke f. évi okt. hó 28 napjának d. e. 9 óráját tűzte ki.

Felelős szerkesztő és lapnajtudós: **Éhler Gyula.**

HIRDETÉSEK.

Nagyon nehéz

de nem teljesen lehetetlen oly szert találni, mely gyermekek részére épp oly megbízható és eredményes hatású, mint a gyógyszerkamájólából alfoszorsavas méz és nátron hozzáadásával készülő, SCOTT-féle EMULSIO; mert a SCOTT-féle EMULSIO a fiatal szervezetbe új erőt vezet és átsegíti a fejlődéssel kapcsolatos nehézségeken. A SCOTT-féle EMULSIO egyúttal jó ízű, könnyen emészthető és oly tiszta szer, hogy a legcsekélyebb zavarokat sem okozza és állandóan csak a legjobb sikerrel használható. A SCOTT-féle EMULSIO sokkal jobb, mint a közönséges csukamájolaj.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a hátán nagy csukahalat vivő halász védjegy. Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbéllyeg beküldésével minden mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerész”

BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCZA 34/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

teve volt — a törvény teljes szigorúval sújtott.

— **Bácsú Mezőlaborozon.** Október 14-én, Magyarország Védasszonyainak ünnepén tartott meg Mezőlaborozon a szokásos évi bucsú. — A művészi szellemű szép kis templom, amely a felvidék róm. kath. közönségének áldozatkészségéből épült pár év előtt, a messzevidékről egybegyűlt ájtatoskodóknak csak igen kis részét fogadhatta be, azért a szabadban is tartott szentbeszéd. — A laborci bucsú rendszerint találkozó napja szokott lenni a határvidék intelligens közönségének, mely most is nagyszámmal gyűlekezett össze s az isteni tiszteltetés után a vasuti állomás termében ült lakomához, hol Danielisz Lajos, jóhírű vasuti vendéglős kitünő ebédet szolgáltat fel. — Az esti órákban tánemulatság fejezte be a kedélyes napot.

— **Villanylámpa rongálók.** A villanytársaság igazgatósága följelentést tett a rendőrségnek, hogy Klovinszki Gyula 14 éves fia a Deák utcán a villanylámpákat verte le. A gyerekek a lámpák leverését beismerték s a kihallgatásnál azt vallotta, hogy a rongálást pajkosságából követte el.

— **Mükedvelői előadás Varanón.** Folyó hó 13-án mükedvelői előadás, szavalat- és gordonka játékkal összekötött táncestélyt rendezett Varanón a fiatalok. Az estély jövedelme a tüzoltók pénztárát gyarapította, rendezője Werner Emma, szereplői: Strumpf Aranka, Werner Ella, Irányi Viola, Alexander Leopoldina, az Olchváry testvérek, Cheh, Horgonyi, Stinyi és Csöke Béla voltak. A mulatság kitünően sikerült úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben is.

— **A jó utitárs.** Négyesi János lakai lakos folyó hó 13-án az alsó-berecei malomhoz gabonát hordott; vele volt Steff József is, aki addig, míg Négyesi kabátját letéve, a gabonát lerakta, a kabát zsebéből Négyesi fekete bőrtárcáját, amelyben 170 korona volt, ellopta. A rendőrség a tolvajt elfogta.

— **Dunky fivérek cs. és kir. udv. fényképészek műterme Sátoraljauhely téren 9.**

— **Pármal ibolya szappan.** E név alatt pár év óta egy kitünő mosó-szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatú? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arebort finomítja, üditi ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arebörűek is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árértékű szappant nem is lehet kapni, akkor melán várhatjuk, hogy a közönség nem másmilyen partolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 80 fillér 3 darab 2 kor. 50 fillér. Készítője Szabó Béla pipere-szappangyáros, Miskolcon. Kapható: Sátoraljauhelyen, Hrabeczy Kálmán drogériájában.

Telefon-számunk: 42.

TANÜGY.

— **Áthelyezés.** Városi Mihály homonnai felsőkereskedelmi iskolai tanárt a vall. és közokt. m. kir. miniszterium a szilágycsehi állami polgári iskolához, Katzer József tanárt pedig a homonnai felsőkereskedelmi iskolához helyezte át.

— **Rendkívüli segély.** Wellman Rezső tokaji állami polgári iskolai segéd tanítónak a közokt. m. kir. miniszter 80 korona rendkívüli segélyt utaltványozott.

— **Kántortanítói pályázat.** A falkusi kath. népiskolánál a kántortanítói állás, mely egyike vármegyénkben a legjobban javadalmazott felekezeti tanítói állomásoknak, üresedésben van. — Pályázati kérvények a falkusi gk. lelkész urhoz nyújtandók be. (U. p. Bánóc.)

— **A varanói áll. iskola felépítése.** Többzör volt szó lapunkban arról, hogy a varanói 5 tanerős állami iskola, vármegyénk legnépesebb népiskolái intézeteinek egyike oly ronda

épületben nyomorog, amely folyton veszélyezteteti a növendékek és tanítók életét. E türelmetlen állapotnak immár végetvetet a kultuszminiszterium e napokban leérkezett rendelete, mely szerint az iskola újjáépítését 48.700 korona összeg erejéig elrendeli s a kir. tanfelügyelőt az árlejtés mielőbbi közzétételére hívja fel. Így az iskola a jövő tanévtől már modern, új helyiséget nyer. Valóban ideje volt!

— **Igazgatók** nem lehetnek a vall. és közokt. miniszter egyik újabb rendelete szerint állami tanító és óvónő képzőintézeteknél azok, akik férjhez mennek. Férjes nőknek viselt igazgatói állásukról le kell mondaniok.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

A kassai iparismertető kiállítás berekesztése alkalmából, a kiállítást rendezett kassai kereskedelmi és iparkamara elnöksége a következő levelet intézte a Zemplén szerkesztőségéhez: „**Tekintetes Szerkesztőség!** Folyó hó 8-án zártuk be ünnepélyesen iparkiállításunkat, melynek hazafias célja volt a társadalomnak érdeklődését a hazai ipar iránt felkeltetni, iparunknak versenyképességét bebiztosítani és közönségünkkel az iparkészítményeknek hazai beszerzési forrásait megismertetni. Kiállításunk szerény méretei dacára sikerültnek mondható és örömmel állapíthatjuk meg azt a tényt, hogy a kiállítást több mint 11000 látogató szemlélte és annak megtekintéséből lelkesedést és sok hasznos tanulságot merített. Miután ezen siker nem csekély részét a vidéki sajtó szives támogatásának köszönhetjük, kedves köteleességet teljesítünk, midőn a tekintetes szerkesztőségnek ügyünknek és hazafias vállalkozásunknak jóakaratu pártolásáért őszinte köszönetet mondunk. Hazafias üdvözléssel: Kassa, 1906. október 11. Siposs, elnök. Deil titkár.“

TÖRVÉNYSZÉK.

Grünfeld doktor bűnügye.

A dr. Grünfeld ügye etikailag nem mindennapi dolog. Érdemes a vizsgálódásra. Ennek is tulajdonítható, hogy a különben nagyon gyatrán végbevitt anyakönyvhamisítási ügy a jogászvilág érdeklődését úgy felkeltette s Grünfeld dr. nevét olyan híressé tette vármegyénkben, hogy az ő bűnperének tárgyalása iránt nagyobb érdeklődés nyilvánult mint a férjgyilkos cigándi Tóth Jánosé aszszony bűnügyének főtárgyalásakor. Mert haladunk. Az emberek ma már nem érdeklődnek a brutalitások iránt. A raffinéria, a furfang érdekli őket jobban, mint a nyers erőszak elavult kitérője. De ez érthető is. Azaz hogy az érdeklődés érthető. Mert gyilkosnak, zsványoknak, betörőnek lenni nem nagy dolog, de ahol az intelligens ember nagy raffineriával követ el merényletet az állam törvényei ellen, ott már — a mi szecessziós korunk vélekedése szerint nagyobb érdeklődésnek kell megnyilatkoznia.

Ha azonban mélyebben tekintünk ebbe az ügybe, csak elszomorodva konstatáljuk, hogy ez a nagy érdeklődés nem más: mint az erkölcsi hátramenésnek bizonyos szomorú jelelensége. Mert igaz ugyan, hogy dr. Grünfeld vétekezett, de véteke oly sok szempontból menthető, hogy védelmi követeléseket lehetne összeírni, a mely kötetek nem tartalmazzának mást: mint a mai etikai érzés és általános világnézet lebecsülését.

De ne okoskodjunk most e felett. Lássuk a száraz tényeket, miket a megalkuvást és elmékedést nem tűrő bírói eljárás tár elénk. Számos éven bírói eljárás tár elénk. Számos éven át feltűnt a felvidék e részén, hogy a sztropkói járás izraelita hadkötelei közül alig akad katonai szolgálatra alkalmas. Egyrészt egyáltalában igen kevés jelentkezett a sorozáson; másrészt pedig azok, akik jelentkez-

tek, korukhoz képest fejletleneknek találtattak s így katonai szolgálatra nem vétettek be. De az okokra nem lehetett rájönni, míg végre 1904-ben egy feljelentés lerántotta a leplet e bűnös manipulációkról, mely dr. Grünfeld Vilmos vagyonos járási orvost, izraelita hitközségi anyakönyvvezetőt az anyakönyvek meghamisításával vádolta. E feljelentés folytán Sárospatak kir. alügyész váratlanul megjelent Sztropkón, hogy a hivatalos vizsgálatot a helyszínen személyesen megejtse, mély vizsgálat meglepő eredménnyel végződött.

Az anyakönyveket dr. Grünfeld Vilmosnál ugyanis rendetlenül, tele törlekkel és szabálytalanságokkal találták meg. Kitiűnt, hogy több fiu-nevet leánynévre változtatott, mint például Abrahámból lett „Abraháma“ stb., mely ifjak után 17—18 éves korukban nemleges anyakönyvi bizonylattal megjelentek a szolgabíró előtt, hogy tanukkal életkorukat igazolják, mely tannak a valódinál egy-néhány évvel magasabb életkort mondtak be s így a valóságban csak 17—18 éves ifjak mint 20—21 évesek igazoltattak. Természetes, hogy az így hivatalosan 21 évesek gyanánt szereplők, de valóságban csak 18 éves ifjak a sorozó-bizottság előtt fejletleneknek találtattak.

Ilyen és más hasonló manipulációk által szabadultak meg az illetők a katonai szolgálat alól. Sárospatak kir. alügyésznek gondja volt rá, hogy mindezek a hamisítások napfényre kerüljenek és hogy a bűntársakat, illetőleg a tanukat, akik hamis életkort mondtak be a szolgabíró előtt, valamint a szülők, akik dr. Grünfeld Vilmos anyakönyvi hamisításainál, mint felbujtók szerepeltek kézrekerüljenek. Energikus fellépése által sikerült is ez. Végeredményben dr. Grünfeld Vilmos 88 rendbeli, a büntetőtörvénykönyv 394. §-ába ütköző, közokirathamisítás vádjára terhelt, valamint 33 nagyobbrészt sztropkói egyént kór mint felbujtót megbüntetni. És pedig a következőket: Goldmann Menasche, Goldmann Naftáli, Reich Mózes, Reich Mendel, Guttmann Lázár, Stern Leopold, Goldmann Juda, Friedmann Chajim, Hönig Chajim, Hirsch Mendel, Amsel Israel, Mandel Herman és Mandel Salamon, Weinfeld Móse Mendel, Amsel Aron, Weinberger Saul és Miksa, Amster Móric, Weinberger Ignác, Czitrom Miksa, Hender Adolf, Weinmann Ignác, Czigler Ferenc, Schwars Adolf, Berliner Adolf, Judakovits Mózes, Nebenzahl Márkus és Naftáli, Friedman Dávid Majer, Wasserman Mendel, Treitel Hersch, Silberman Selig Mendel, Ritter Simon, Mandel Elisah, Grosman Israel, Friedman Móric.

Dr. Grünfeld Vilmost még 1905 április 28-án vizsgálati fogságba vették, míg többi vádlott szabadlábon van. Megjegyzendő, hogy a vizsgálat megkezdésekor sokkal több vádlott volt, de az eljárás folyamán elegendő bizonyítékok híjján többek ellen meg kellett szüntetni az eljárást. Dr. Grünfeldet dr. Fried Lajos országgyűlési képviselő védi, aki elejétől fogva dr. Grünfeld Vilmos beszámíthatlanságát akarta bizonyítani. E célból kérte elmebeli állapotának megvizsgáltatását. Mivel azonban az első főtárgyaláson a törvényszéki orvosok (dr. Löcherer és dr. Hornyai) teljesen épelméjűnek találták, dr. Grünfeldnek egyik országos elmeorvosintézetbe való szállítását kérte, hogy ott alaposabban vizsgálhassák meg elmebeli állapotát. A bíróság annak idején helyt is adott ennek a kérelemnek. Az ügyész felebbezése folytán a királyi tábla nem tartotta teljesítendőnek a kérelmet, mire aztán a királyi törvényszék meghallgatva egy budapesti törvényszéki orvos véleményét, úgy határozott, hogy a sátoraljauhelyi orvosok véleményét felülvizsgálás céljából felküldi az állandó igazságügyi orvosi tanácshoz.

Az állami igazságügyi orvosi

tanács megerősítette a helybeli törvényszéki orvosok véleményét s így dr. Grünfeld végleg épelméjűnek nyilvánított, mire a törvényszék immár a harmadik főtárgyalást okt. 15-ére tűzte ki. A tárgyaláson Fornszek Béla törvényszéki elnök elnököl. Szavazó bírák Mauks Elemér és Harsányi Gyula. Közvádló az ügy alapos ismerője, Sárospatak József kir. alügyész. Védők dr. Fried Lajos orsz. képviselő, mint fővádlott védőjén kívül dr. Reichard Salamon és dr. Lichtenstein Jenő sátoraljauhelyi ügyvédek.

A főtárgyalás óriási érdeklődés mellett kezdődött okt. 15-én d. e. 9 órakor. A törvényszék irodaigazgatóját valósággal megostromolták a jegyekért, melyek nélkül a tárgyaló terembe nem lehetett belépni.

Ugy az első, mint a második tárgyalási nap a szokásos szürke egyhangúsággal telt el. Vádlottak, tanuk kihallgatása, majd a bűnper anyagának szövegezése töltötték ki az időt. — Az irás szakértők véleménye volt a legérdekesebb, akik kijelentették dr. Fried Lajos felszólítására, hogy bár az anyakönyvben látható javítások és későbbi bejegyzések teljesen hasonlóak a dr. Grünfeld kézírásaihoz, de hogy az ő kezétől eredtek-e? azt határozottan nem merik állítani.

Kedden, a tárgyalás második napján a bizonyítási eljárás befejezést nyert s d. u. 4 óratáját a közvádló perbeszédére került a sor. A fővádlott azonban, ki különben is gyenge öreg ember, oly rosszul lett, hogy ki kellett vezetni a teremből. Lekísérték cellájába s a perbeszéd elmondása szerdára maradt.

Megrendítő az a tragikus sors, amely ennek az öreg embernek jutott osztályrészül. Lebukik a vádlottak padjáról, eszmélet nélkül kerül vissza cellájába, ahol október 17-én d. e. 9 órakor meghal! A tárgyalást már a fővádlott nélkül kellett befejezni. Ő már nem számol földi bírák előtt.

Okt. 17-én d. e. 11 órakor folytatta a kir. törvényszék a tárgyalást. A vád- és védbeszédekkel eltelt a nap délutánja s lapunk zártakor ítélet még nincs. Erről csak jövő számunkban hozunk majd tudósítást.

§ **Esküdtek kisorsolása.** A sátoraljauhelyi kir. törvényszéknél szervezett esküdttörvényszéknek f. évi nov. hó 19 napján kezdődő III-ik ülés szakára, az esküdtek és helyettes esküdtek kisorsolásának határnapjára a kir. törvényszék elnöke f. évi okt. hó 28 napjának d. e. 9 óráját tűzte ki.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Éhler Gyula.

HIRDETÉSEK.

Nagyon nehéz

de nem teljesen lehetetlen oly szert találni, mely gyermekek részére épp oly megbízható és eredményes hatású, mint a gyógyszerkamájólajból alfoszorsavas méz és nátron hozzáadásával készülő „SCOTT-féle EMULSIO; mert a SCOTT-féle EMULSIO a fiatal szervezetbe új erőt vezet és átsegíti a fejlődéssel kapcsolatos nehézségeken. A SCOTT-féle EMULSIO egyúttal jó ízű, könnyen emészthető és oly tiszta szer, hogy a legcsekélyebb zavarokat sem okozza és állandóan csak a legjobb sikerrel használható. A SCOTT-féle EMULSIO sokkal jobb, mint a közönséges csukamájolaj.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ védjegy. Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldésével ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL
„Városi gyógyszerháza“
BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCZA 34/50.
Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.
Kapható minden gyógyszerházaiban.

A gróf Andrassy Sándor ur ónagyméltósága eredeti Berni tehenészetéből 10 darab számfelüti, nagyobb részt fiatal **hasas tehén** fog önkéntes árverésen folyó hó 21-én délután 4 órakor a Hardicsai gazdaságban eladatni.

Vonattal érkezők rendelkezésére Töketeresbes állomáson délutáni vonatnál kocsik lesz.

Az uradalmi intézéség.

Tisztíts csak
Globusz
fém tisztító kivonat

Teljes ellátást
nyerhet tisztességes polgári családnál egy gimnáziumi tanuló, közvetlen a gimnázium mellett.
Cim a kiadóhivatalban.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2¹/₂ egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóheró-cséplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, „Planet Jr.” kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsológok, darálóok, őrtő-malmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a **hirneves és csakis eredeti „Bächer”-féle**
acélekéket és tégelyacél-eket
vásárolja.
A Bächer-féle ekék és eketesztek kiscsászák számára is készülnek és úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.
Az ekéj törhetetlen acélból készül, melyekért szavatosságot vállalok.
Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.
BÄCHER RUDOLF kizár. ekegyár-raktára.
Magyarországi vezérképviselő:
SZÜCS ZSIGMOND Budapest, Nagymező-utca 68.
A MELICHÁR-féle cs. és kir. szabadalmazott
„UNICUM DRILL”
sorvetőgép, egy czélszerű szerkezet, kevés vonóerősükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 13 évben 26.000-nál több ily gép adatott el. — Ábrás leírással és árjegyzékkel ingyen szolgál:
MELICHÁR FERENC cs. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.
Magyarországi vezérképviselő:
SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST
VI. kerület, Nagymező-utca 68. szám.

Tkv. 2563/1906. szám.
Árverési hirdetményi kivonat.
A varanói kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Varanói Takarékpénztár végrehajthatónak, Szatuf Mihály s tsa végrehajtást szenvedő elleni 138 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék (a varanói kir. bíróság) területén lévő, a Felsőmihályi 123. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. a. foglalt 724—728/a. 2. hrsz. 4 holdat tevő nad bucski strány dűlőben fekvő szántó, erdő, cserjés és számnélküli házból Huszár Hricz nevén irt ¹/₂ részre 389 kor. kikiáltási árban.
a felsőmihályi 149. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. a. foglalt 6 holdat tevő 633, 634, 636, 637, 638, 639. a. b. és 640. b/13. hr. számú kreszacski szántó és számnélküli házból Szatuf Mihály nevén irt ¹/₂ részre, 1002 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1906. évi december hó 13. napján** d. e. 9 órakor Felsőmihályi község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.
Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 88 kor. 90 fillért és 100 kor. 20 fillért bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. évi LX. tvc. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
Kelt Varanón, a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság, 1906. okt. hó 5. napján.
Kail, kir. járásbíró.

Eladó szőlő.
Az azelőtt Grosse-féle circa 14 holdból álló szőlő ugynevezett Sátor és Farkas gyümölcsösrel együtt eladó.
Bővebbet Dr. Királyfinál Budapest, Deák Ferencz-utca 14.

Árverési hirdetmény.
Az „első sátoraljaujhelyi kézi zálogkölcson üzlet”-ben mindazon zálogtárgyak, a melyek a lejáratától számítva **egy hó** leforgása alatt sem rendezettek, az 1881. évi XIV. t. c. 15. §-a értelmében, hatósági közeg jelenlétében a zálogház helyiségében, (Széchenyi-tér 481—482. sz. Reichard féle házban) **1906. évi november hó 8-án délelőtt 9 órakor** megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.
Sátoraljaujhely, 1906. okt. 15.
Első sátoraljaujhelyi kézi zálogkölcson üzlet.

Tk. 2561/1906. sz.
Árverési hirdetményi kivonat.
A varanói kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Varanói Takarékpénztár végrehajthatónak, Huszár Demeter s társai végrehajtást szenvedő elleni 187 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sauhelyi kir. törvényszék (a varanói kir. járásbírósa) területén lévő Felsőmihályi község határában fekvő, a felsőmihályi 122. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. alatt foglalt 724 és 728/a. 1. hrsz., 4 holdat tevő Huszár Demeter s neje, szül. Lochmayer Julia nevén irt Bucsukistrány dűlőben fekvő szántó, erdő és cserjés s azon épült számnélküli házra — 389 kor. kikiáltási árban, — a felsőmihályi 124 sz. tjkvben A. I. 1. sor 72. al. foglalt Lochmayer Mihály nevén irt 724. és 728/a. 3. hrsz. 4 holdat tevő nad bucski strány dűlőben fekvő szántó, erdő, cserjés és számnélküli házra 333 kor. kikiáltási árban és a felsőmihályi 142. sz. tjkvben A. I. 1—2. sorsz. al. felvett 724. és 728/a. 4. és 728/a. 5/1. hrsz. 3 és 3 holdat tevő nad bucski strány szántó, erdő, cserjés és házból Antozka Mikolaj nevén irt ¹/₂ részre és az 1881. évi LX. t. c. 156. §-a értelmében neje, szül. Huszár Mária társulajdonos nevén irt s így az egész ingatlanra 368 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi **december hó 11-ik** napjának délelőtti 9 órakor a Felsőmihályi község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.
Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 36 kor. 80 fill., 33 kor. 30 fill. és 38 kor. 90 fillért bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt ü. miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
Kelt Varanón, a kir. járásbírósa mint tkvi hatóságnál 1906. évi okt. hó 5. napján.
Kail Béla, kir. bíró.

Vasuti menetrend.
Ervényes 1906. október 1-től.

Indul Sátoraljaujhelyből:		Érkezik Sátoraljaujhelybe:	
Budapest felé			
Reggel személy v. postával	7 óra 28 perc.	Reggel teherv. személyszállítással	3 óra 53 perc.
Délután személy v. postával	12 óra 09 perc.	Reggel vegyes v. postával	6 óra 29 perc.
Délután gyors v. postával	4 óra 39 perc.	Délután gyors v. postával	12 óra 43 perc.
Este vegyes v. postával	9 óra 10 perc.	Délután személy v. postával	4 óra 05 perc.
Kassa felé			
Reggel vegyes v. postával	7 óra 19 perc.	Reggel személy v. postával	7 óra 18 perc.
Délután személy v. postával	1 óra 13 perc.	Délután személy v. postával	2 óra — perc.
Este személy v. postával	8 óra 18 perc.	Este vegyes v. postával	7 óra 42 perc.
Mező-Laborcz felé			
Reggel vegyes v. postával	7 óra — perc.	Reggel személy v. postával	7 óra 08 perc.
Délután személy v. postával	1 óra 03 perc.	Délután személy v. postával	4 óra 31 perc.
Este személy v. postával	8 óra 28 perc.	Este vegyes v. postával	8 óra 13 perc.
Csap felé			
Reggel vegyes v. postával	7 óra 39 perc.	Reggel személy v. postával	6 óra 49 perc.
Délután gyors v. postával	12 óra 58 perc.	Délután személy v. postával	11 óra 49 perc.
Délután személy v. postával	4 óra 36 perc.	Délután gyors v. postával	4 óra 17 perc.
Este személy v. postával	8 óra 34 perc.	Este vegyes v. postával	7 óra 38 perc.

■ Szerdán és szombaton reggel 4 óra 10 perczkor tehervonat személyszállítással közlekedik Kassára. Érkezik Kassára 7 óra 55 perczkor.
■ Minden vasár- és ünnepnapot megelőző napon d. u. 4 óra 45 perczkor Budapest felé Hatvanig tehervonat személyszállítással indul, és minden vasár- és ünnepnapot követő napon érkezik éjjel 12 óra 17 p. Hatvanba.